

Prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia - Rumunsko

Esta página foi traduzida automaticamente. A qualidade da tradução não pode ser garantida.

1. Ústavné základy
2. Súdnictvo
- #II
4. Prístup k informáciám
5. Prístup k spravodlivosti za účasti verejnosti
6. Prístup k spravodlivosti proti konaniu alebo opomenutiu
7. Iné prostriedky prístupu k spravodlivosti
8. Aktívna legitímácia
9. Právne zastúpenie
10. Dôkazy
11. Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania
12. O trovách
13. Mechanizmy finančnej pomoci
14. Včasnosť
15. Ďalšie otázky
16. Postavenie cudzincov
17. Cezhraničné prípady

I. Ústavné základy

Článok 35 rumunskej ústavy upravuje právo na zdravé životné prostredie http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_2&par1=2#t2c2s0a35 http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_2&par1=2#t2c2s0a35

V článku 35 ústavy sa zabezpečuje rozvoj celej environmentálnej legislatívy bloku s cieľom dosiahnuť vytvorenie zdravej a vyváženej prostredie, udržiavaná v dobrom stave. Zásady a všeobecný rámec, ktorým sa stanovujú mimoriadne vládne nariadenie č. 195/2005 o ochrane životného prostredia, schválené zákonom č. 265/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Ústava tiež ustanovuje pravidlá pre fyzické a právnické osoby, ktoré budú viazané na ochranu a zlepšenie životného prostredia.

Článku 21 prístupe k spravodlivosti ústavy vyplýva, že:

- Každá osoba má právo obrátiť sa na súdy na obranu svojich legitímnych práv slobody a záujmy.
- Uplatnenie tohto práva nebude obmedzovať žiadnym zákonom
- Všetky zmluvné strany majú právo na spravodlivý proces a riešenie v primeranom časovom horizonte
- Administratívne osobitnej právomoci je dobrovoľné a bezplatné.

Výklad dvoch uvedených článkov vyplýva, že máte prístup k spravodlivosti v oblasti ochrany životného prostredia, a že toto právo nemožno obmedziť.

Podľa rumunského právneho systému, ústava je právnym aktom, ktorý sa nachádza na vrchu právnej pyramídy. Všetky ostatné normatívne akty musia byť v súlade s ustanoveniami ústavy.

Ústavného práva na ochranu životného prostredia možno odvolávať priamo na súdoch. Existujú však právne predpisy ďalší rozvoj práva na ochranu životného prostredia. Na druhej strane, niekedy súdy a správne orgány nebudú uplatňovať ústavy sa uvádza, že je len všeobecným právnym aktom, ktorý nemožno použiť samostatne.

Podľa článku 11 ods. 2 ústavy, zmluvy, ktoré ratifikoval litovský parlament sa stávajú súčasťou vnútroštátneho práva. To znamená, že vás môžu priamo dovolávať ustanovení medzinárodných dohôd. Všetky informácie sa vzťahuje otázka 3.

Aarhuský dohovor je medzinárodnou zmluvou o ľudských právach. Podľa článku 11 ústavy je súčasťou vnútroštátneho práva. Podľa § 20, ak existujú akékoľvek rozpory medzi zmluvami na základné práva, ako Aarhuský dohovor a vnútroštátne právne predpisy, medzinárodné zmluvy, ak vnútroštátne právo obsahuje priaznivejšie ustanovenia.

Po jej ratifikácii medzinárodného práva má účinky automaticky vo vnútroštátnom práve, a tým dáva právo na zainteresované strany, aby ho uplatniť priamo alebo v spojení s inými normatívnymi aktmi, ktoré môžu podrobne opísať rámec vykonávania, a ukladá povinnosť správnych orgánov alebo súdov na zohľadnenie jej ustanovení. Aarhuský dohovor bol ratifikovaný zákonom č. 86 /2000.

II. Súdnictvo

Rumunsko má tri úrovne súdnej právomoci v občianskych a trestných veciach:

- 188 Viacero súdnych konaní v každom kraji, ako prvý súd
- Tribunály v každom okrese – 42 konaní o odvolaní
- Odvolacie súdy, 15, na ktorých prebiehajú konania vo veciach o druhom odvolacom konaní
- Najvyšší kasačný súd – Osobitná právomoc

Existujú výnimky stanovené v právnych predpisoch, ak prvý súd je súd, odvolací súd alebo Najvyšší kasačný a odvolací súd, a prípadmi, kde máme iba dvojstupňové súdne konanie, prvý súd, a jedno odvolanie.

Trestné stíhanie bolo zorganizovaných popri uvedených súdov.

Každý súd, okrem pracovísk, má rôzne úseky, ako napríklad:

- Občianska sekcia, vypočutie iba občianskoprávných vecí,
- Trestný senát, pojednávanie len trestné prípady,
- Administratívna sekcia, pojednávanie len prípadoch pochádzajú zo správneho práva atď.
- Teritoriálna Vojenský súd
- Military Tribunal

Neexistujú žiadne osobitné súdy, ktoré by sa špecializovali na otázky životného prostredia. Vo všeobecnosti sa tieto prípady začínú na správny senát Tribunal a potom do administratívnej sekcie odvolacieho súdu o odvolaní. Tretí stupeň právomoci, druhý odvolací senát v prejednávanej veci nejde. Ak správny akt vydá ústredný orgán, potom prvý súd je odvolací súd a druhý bude Najvyššieho kasačného a odvolacieho súdu.

Environmentálne prípady sa musia vyriešiť nielen do administratívnej sekcie súdov, ale aj v iných oddieloch, keď predmet sporu nebol správny akt.

Neexistuje žiadna možnosť na špekulovanie pri voľbe súdu. Právomoci Súdneho dvora sú záväzné a jasne uviesť.

V prípadoch s tromi úrovňami právomoci sú dve odvolania:

- Jeden –, ktorý predstavuje druhé konanie vo veci a ktorý pozastavil rozhodnutie prvého súdu;
- Po druhé, existujú len obmedzené dôvody, ktoré možno uplatniť a nepozastaví predchádzajúcich rozhodnutiach vo všeobecnosti, až na niekoľko výnimiek ustanovených zákonom.

V prípadoch s dvoma úrovňami právomoci správneho konania o odvolaní Súdny dvor možnosť analyzovať tak vo všetkých aspektoch. V takýchto prípadoch sa odvolaním pozastavuje rozhodnutie prvého súdu.

V oblasti trestného práva sa prvý a druhý príkladov a riadnych opravných prostriedkov rozhodnutia môžu byť vykonateľné, ak sa stane konečným, v súlade so zákonom.

Mimoriadne opravné prostriedky:

- „odvolanie o neplatnosť“ nie sú zamerané na obnovu konania vo veci, ale opraviť niektoré očividné chyby, procedurálne alebo materiálu;
- „preskúmanie“. Jeho cieľom je znovu pozri prípad niektorých nových dôkazoch zistilo, ako sú: Sudca bol odsúdený za trestný čin súvisiaci s prípadom alebo niektorých nových dôkazov a že nebolo možné nájsť v pôvodnom konaní, alebo nové rozhodnutie Súdneho dvora bolo výrazné, keďže vo vzťahu k tejto problematike medzi rovnaké diely atď.

Článok 18 zákona č. 554/2004 o správnom súdnom konaní vyplýva, že majú oba kasačné a reformačné práva.

Súd môže:

- Rozhodnúť o tom, že správny akt bol zrušený úplne alebo čiastočne;
- Zaviazat' Úrad vydať nový správny akt, dokumentu alebo na vykonanie určitých administratívnych postupov;
- Rozhodnúť, či administratívne postupy, ktoré sa uskutočnili na vydanie správneho aktu, sú zákonné alebo nie;
- Rozhodnúť o náhrade škody, ak o to požiada žalobca.

K administratívnej zmluvy môže Dvor audítorov:

- Úplne alebo čiastočne zrušil rozhodnutie;
- Ukladalo orgánu povinnosť podpísať zmluvu, ak má žalobca právo;
- Uložiť určité povinnosti pre všetky strany;
- Nahradiť súhlasom, ak jedna strana požiada verejný záujem;
- Rozhodnúť o morálnej ujmy a materiálnej škody;

V zákone o ochrane životného prostredia, vládne nariadenie č. 195/2005, položka 5, stanovuje, že každá osoba má právo obrátiť sa na súd alebo rieši správne orgány, aby chránili právo na zdravé životné prostredie, bez preukázania porušenia práva. Environmentálne MVO majú tiež právo konať pred súdom vo všetkých environmentálnych záležitosti.

Neexistujú žiadne iné osobitné ustanovenia týkajúce sa environmentálneho práva. Súdne konanie sa riadi kódexom pre občianskoprávne konanie.

Súdny dvor nemôže konať z vlastnej iniciatívy v Rumunsku. Súdny však môžu požiadať Európsky súdny dvor o predbežné rozhodnutie

III. Prístup k informáciám

Podľa zákona FOIA, 544/2001

- Ak nie ste spokojný s odpoveďou, ktorú ste dostali alebo nedostali odpoveď na žiadosť o informácie, môžete podať administratívnu sťažnosť na príslušný orgán a požiadať ho, aby verejný úradník zodpovedný za nesprávne odpovede /nedostatočná odpoveď, musia byť sankcionované;
- Môžete požiadať súd, aby ukladalo orgánu povinnosť poskytnúť požadované informácie, a dostávať morálnu ujmu. Tieto škody sú v praxi veľmi ťažké preukázať, a preto sú veľmi zriedkavo získať.

Normatívny akt, ktorý upravuje environmentálne informácie sú vládne rozhodnutie č. 878/2005 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí. Týmto právnym predpisom sa ukončí, keď sú situácie oslabovania právneho štátu neupravuje osobitne pre informácie o životnom prostredí, s ustanoveniami zákona č. 544/2001 o prístupe k verejným informáciám.

Článok 15 ods. 3 NV č. 878/2005 stanovuje informácií o životnom prostredí, ak sa žiadosť zamietne, malo by tiež odôvodniť dôvody tohto kroku a aby poskytli informácie týkajúce sa prístupu k spravodlivosti.

Žiadosť o informácie môže byť ústne alebo písomne.

Ak žiadate o informácie ústne, potom, ak sú k dispozícii informácie dostanete ihneď. V opačnom prípade budete poverení podaním písomnej žiadosti.

Mali by ste dostať odpoveď na písomnú žiadosť do 10 dní. Mali by ste dostať odmietnutie poskytnutia informácií, motivovaní za 5 dní. V prípade, že informácie, ktoré žiadate je príliš komplikované, na 10 dní vám pošle list, ktorým ste o tejto situácii a predlžujúce dobu až 30 dní.

Informácie o životnom prostredí sa sprístupní žiadateľovi, v súlade so stanoveným dátumom, čo najskôr, alebo najneskôr do jedného mesiaca od prijatia orgánom verejnej moci. Mali požadované informácie alebo zložitosť byť také veľké, že jednomesačnú lehotu nemožno dodržať, sa predlžuje na dva mesiace od prijatia orgánom verejnej moci. V takých prípadoch žiadateľ musí byť informovaný čo najskôr, alebo najneskôr pred uplynutím lehoty jedného mesiaca, pokiaľ ide o predĺženie lehoty na odpoveď a rozšírenie dôvodov.

Ak nie ste spokojní s doručenou odpoveďou, môžete:

- Podat' administratívnu sťažnosť vedúcemu orgánu verejnej moci do 30 dní, odkedy ste dostali odpoveď alebo ak odpoveď by mala byť doručená (po 10 dňoch). Verejný orgán musí zorganizovať Komisia, ktorá zhodnotí situáciu a zašle Vám odpoveď do 15 dní;
- Môžete požiadať súd uložiť priamo verejnemu orgánu, aby vám poskytnúť informácie a taktiež požiadať o náhradu škody za 30 dní po prijatí protiprávneho odpoveď alebo odpoveď by mala byť doručená (po 10 dňoch).

Ak sú informácie klasifikované, nebudú mať prístup k týmto informáciám, pokiaľ sudca má povolenie od národný registračný úrad pre utajované skutočnosti. Ak informácie nie sú utajené, Súdny dvor má plný prístup. —. Dôverné informácie môžu byť taktiež stanovené v zmluvách. Súdny dvor v tejto veci nebude mať prístup k dôverným informáciám.

Ak súd rozhodne, že tieto informácie sú verejné, a nie je klasifikovaná, súd môže nariadiť zverejnenie informácií. Ak sú informácie klasifikované, Súdny dvor nemôže pri prístupe k informáciám skúšania tak urobiť. Môžete uplatniť výnimku uvedenú nezákonného klasifikácie, ako aj druhý spis bude vytvorený ďalší sudca poverený národný registračný úrad pre utajované skutočnosti) riešenia tohto prípadu, alebo inom konaní požadovať buď pre odtajnenie alebo zrušenie klasifikácie. V týchto prípadoch sa sudcovia poverený národný registračný úrad pre utajované skutočnosti sa pokúsi prípad.

IV. Prístup k spravodlivosti za účasti verejnosti

Nie je možné odvolať sa proti správny rozhodnutiam na nadriadenom správnom orgáne. Môžu byť napadnuté na súde len po zaslaní administratívnej sťažnosti určenej inštitúcii, aby prijala správne rozhodnutie Vám nesúhlasia.

Správna sťažnosť je bezplatný. Je upravené zákonom č. 554/2004 o správnom súdnom konaní. Každý, kto sa domnieva, že jeho práva alebo záujmy boli porušené rozhodnutím má právo podať administratívnu sťažnosť na orgán, ktorý vydal správny akt alebo jeho nadriadený orgán, ak existuje. Žiadosť sa musí predložiť do 30 dní odo dňa, kedy ste sa dozvedeli o správny akt

- 6 mesiacov od chvíle, kedy ste sa dozvedeli správneho aktu, ak je určený, sa týkali inej osoby;
- Ak sa vaša vec týka administratívnej zmluvy 6 mesiacov odkedy bola táto zmluva vystavená, meniť od jednej z povinností zo zmluvy neboli dodržané, keďže deň uzatvorenia alebo od zistenia, že jedna z ustanovení v zmluve je nejasný;

Správne rozhodnutie na prvom stupni je možné podať opravný prostriedok priamo na súde len v osobitných správnych súdov. V záležitostiach životného prostredia neexistujú žiadne špecializované súdy.

Administratívna sťažnosť povinná až na niekoľko výnimiek:

- Ak ste požiadali o vaše právo alebo oprávnený záujem, ktorý ste dostali odpoveď do 30 dní, alebo boli zamietnuté;
- Ak ste na správnom normatívneho aktu;
- Ak ste na vládny výnos alebo núdzovej vlády;
- Výnimky nezákonnosti;
- Ak ste alebo zastupovať prefekta, ombudsman, prokuratúra, Národná agentúra pre štátnych úradníkov;

Súdne prostriedky nápravy zahŕňať procesné a vecné kontroly. Pre technické otázky sudca môže vyradiť technické správy /odborné vypracovaný súdnym znalcom. Technická správa/odborné má rovnakú hodnotu ako iným dôkazom materiálu/dôkazy.

Súdy môžu preskúmať akýkoľvek správny akt vrátane územné plány, plány zónovania, environmentálnych povolení atď.

Neexistujú žiadne osobitné predpisy pre prípady týkajúce sa životného prostredia. Všetky sú spoločné s pravidelným správne konanie na súde:

- Každá osoba má právo konať pred súdom podľa zákona o ochrane životného prostredia, vládna vyhláška 195/2005. Ak odpovedáte ako fyzická osoba, musíte odôvodniť záujem na ďalšom konaní. Ak odpovedáte ako mimovládna organizácia na ochranu ľudských práv alebo len životné prostredie, potom sa predpokladá, že na odôvodnenie legitímnym verejným záujmom;
- Administratívna sťažnosť povinná:
  - Pokiaľ ide o administratívne normatívne akty, ako je územné plánovanie, technické alebo iné, ako rozhodnutia/príkazy miestnej župy, vlády atď. Správna sťažnosť možno urobiť kedykoľvek;
  - Ak ste príjemcom zákona máte poslať do 30 dní, odkedy vám bola zaslaná aktu;
  - Ak ste tretia strana, musíte poslať sťažnosť do 6 mesiacov odkedy vám bola zaslaná aktu,
- Príslušným súdom je súd zo svojho ústredia alebo od orgánu ústredia, si môžete vybrať jeden;
- Vaše žiadosti môžete dokázať s dokumentmi vypočúvania svedkov, súdnicstvo, odborné znalosti; Môžete požiadať, a súd rozhodne, ktoré dôkazy relevantné pre prejednávany prípad;
- Súd neskúma vecnú zákonnosť aktov, ale aj právo umožňuje túto možnosť; Záleží výlučne na pochopenie sudcom v tejto veci;
- Ak budete v rozpore s plánovaním osvedčenie, súd môže zamietnuť Vašu vec, pretože judikatúry rumunských súdov nie je v súčasnosti na túto tému;

Rozhodnutia zo zisťovacieho konania v rámci EIA [1] možno napadnúť na súde za rovnakých podmienok uvedených vyššie.#1 Neexistujú žiadne osobitné predpisy.

Súdy môžu preskúmať rozhodnutia o stanovení rozsahu (scoping) za rovnakých podmienok, ako sa uvádza v predchádzajúcich kapitolách.

V súčasnosti sa zisťovacie konanie a rozhodnutia o stanovení rozsahu (scoping) v Rumunsku sú v skutočnosti jeden a ten istý akt, ako sa overovania a určovania rozsahu v tom istom štádiu.

Súdne prostriedky nápravy zahŕňajú procesné a vecné kontroly. Pre technické otázky sudca môže požiadať o technickú správu /znalecký posudok vykonaný na jeho súdneho znalca. Technická správa/odborné má rovnakú hodnotu ako iným dôkazom materiálu/dôkazy.

Účasť na verejných konzultáciách nie je podmienkou stáť pred súdmi.

Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa upravujú články 14 a 15 zákona č. 554/2004 o správnom konaní pred súdom. Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa môže podať na súde okamžite ihneď po správnej sťažnosti sa zašle verejným orgánom, alebo spolu s hlavným návrhom. Získať, musia byť splnené dve podmienky:

- Mať dobre zdokumentovaný prípad
- Na dokázanie bezprostrednej hrozby vzniku škody,

Neexistujú žiadne osobitné predpisy pre smernicu o IPKZ [2] rozhodnutí alebo povolení.#2 Budú sa analyzovať rovnaké ako akéhokoľvek iného správneho opatrenia

Rovnaké pravidlá platia pre IPKZ administratívny akt, ako v prípade akéhokoľvek iného aktu.

Tieto isté požiadavky budem uplatňovať na zdržanie sa určitého konania, pokiaľ ide o EIA a IPKZ akéhokoľvek iné správne opatrenie.

V. Prístup k spravodlivosti proti konaniu alebo opomenutiu

V občianskom súdnom konaní, akákoľvek osoba môže podať žalobu na súd proti súkromným osobám alebo právnym subjektom so žiadosťou, aby ich základné právo na zdravé a vyvážené prostredie musí rešpektovať. V súlade s článkom 5d vládneho nariadenia č. 195/2005 – zákon o ochrane životného prostredia, „každá osoba má právo vydať správne a/alebo súdne orgány o environmentálnu záležitosť priamo alebo prostredníctvom environmentálnych MVO, bez ohľadu na porušenie práva“. Áno, môžete požiadať o akékoľvek konanie alebo opomenutie, ktorým by sa zabezpečilo dodržiavanie vaše právo na zdravé a vyvážené prostredie, ako je uvedené podľa rumunskej ústavy, aj keď ste neboli priamo nesmie utrpieť žiadnu ujmu. Ak však Vaše práva nie je znížená podľa článku 5e), máte právo na náhradu.

Ak sa predmet Vašej žiadosti by bolo správnym aktom, ktorý vydal alebo mal vydať (opomenutie), potom vec sa zaoberajú správne súdy, a tiež by ste mali podať sťažnosť voči správne orgánu, ako aj príjemcu správneho aktu. V rámci správneho konania, však musíte preukázať porušili Vaše základné práva – súkromné oprávnený záujem. Nebudete mať aktívnu legitimáciu pred súdom, ak budete odvolávať iba na všeobecnú ochranu ľudských práv a životného prostredia – verejný záujem. Iba zainteresovaných spoločenských organizácií vrátane MVO (združenia a nadácie), ako aj na súde môžu odvolávať na porušenie legitímneho záujmu verejnosti.

Správne súdy prerokujú aj prípady proti štátnym orgánom v súlade so zákonom č. 554/2004 o správnom súdnom konaní. Podľa § 1 tohto zákona akákoľvek osoba môže podať žalobu na súd proti správne orgánu, ak súkromný alebo verejný záujem alebo vecného práva boli porušené správnym aktom, ktorý vydáva tento orgán tým, že nerieši žiadosť včas, v súlade s konečnými termínmi uvedenými v rôznych právnych predpisoch. Napríklad odpoveď na petíciu sa vydáva do 30 dní. Ak ste utrpeli akékoľvek škody môžete takisto požiadať o náhradu.

Podľa článku 8 toho istého zákona, ak usudzujete, že:

- Vaše oprávnené záujmy alebo vaše práva boli porušené správnym jednostranného aktu,
- Neboli ste spokojní s odpoveďou na sťažnosť, alebo ak ste neboli doručené žiadne odpovede na sťažnosť,
- Vaša žiadosť nebola vyriešená do termínu stanoveného zákonom
- správny orgán odmietol vyriešenie vašej žiadosti

správny orgán odmietne vykonať administratívny úkon, ktorý je nevyhnutné na uplatňovanie alebo ochranu vaše právo alebo oprávnený záujem, môžete požiadať súd:

- Čiastočné alebo úplné zrušenie správneho aktu
- Prostriedky nápravy v prípade, že ste utrpeli škodu
- Náhradu za morálnu ujmu

Ak odpovedáte ako mimovládna organizácia vám môžu poskytnúť súdu všetky vyššie uvedené vás chránia verejný záujem.

Ak nemáte, môžete sa dovolávať oprávneného záujmu iba vtedy, ak porušenie legitímneho záujmu verejnosti je logickým dôsledkom zníženia hodnoty hmotného súkromného práva alebo legitímneho záujmu.

Príslušnými orgánmi vo veciach environmentálnej zodpovednosti sú:

- Krajský úrad pre ochranu a plánovanie životného prostredia (článok 6 z vládneho nariadenia č. 68/2007 vyplýva, že transponovalo smernicu 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti);
- Vnútroštátna inšpekcia životného prostredia (články 9 z vládneho nariadenia č. 68/2007), ktorý má právomoc kontroly a pokuty ako porušenie environmentálnych právnych predpisov;

Podľa článku 20 z vládneho nariadenia číslo 68/2007 akákoľvek osoba, alebo prípadne ovplyvniť životné prostredie, alebo sa domnieva, že právo alebo oprávnený záujem bol poškodený, môže:

- odoslať pripomienky k vnútroštátna inšpekcia životného prostredia
- Agentúra pre ochranu životného prostredia župy požiadať, aby prijal opatrenia podľa vládneho nariadenia č. 68 /2007

Podľa článku 20 bod 2, usudzuje sa, že environmentálne mimovládne organizácie“ sú porušené práva a oprávnené záujmy, ktoré môžu v každom prípade uvedené orgány.

Správne úkony a rozhodnutia sú pred správnymi súdmi v súlade so všeobecnými pravidlami opísanými zákonom č. 554/2004 o správnom súdnom konaní (článok 25 z vládneho nariadenia č. 68/2007). Môžete podať administratívnu sťažnosť proti rozhodnutiu orgánu do 30 dní, alebo koná na súde proti nedostatočnej odpovede na Vašu žiadosť o konanie. Ak ste nedostali žiadnu odpoveď na sťažnosť, alebo ak je odpoveď nie je uspokojivý, môžete sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia v lehote 6 mesiacov vynechania alebo prijatia zápornej odpovede.

Rozhodnutie orgánu možno napadnúť pred súdom, ako sa už uviedlo, v súlade so zákonom č. 554/2004 o správnom súdnom konaní. Okrem toho podľa článku 5 mimoriadneho vládneho nariadenia č. 195/2005 o ochrane životného prostredia, akákoľvek osoba môže podať žalobu na súd proti environmentálnym škodám a Súdny dvor požiadať, aby prijal opatrenia proti znečisťovateľovi.

Ombudsman nemá osobitné právomoci v oblasti životného prostredia. Má právomoci pri obhajobe práv a slobôd každého jednotlivca. Ombudsman môže okrem iného:

- Riešiť sťažnosti zaslanej ľuďi;
- vydávať stanoviská na žiadosť ústavného súdu;
- Začať konanie na správnom súde v súlade so zákonom č. 554/2004 o správnom súdnom konaní (pozri ďalší bod);
- Podanie opravného prostriedku v záujme práva na High Court of Justice a kasáčny súd;
- Predkladať správy parlamentu. Správy môže odporučiť zmeny právnych predpisov;
- Správy pre parlament alebo predsedu vlády, ak počas svojho prieskumu, naráža na legislatívu, ktorá porušuje zásady právneho štátu;

Podľa správneho práva, ombudsman má aktívnu legitímáciu pred súdom proti akémukoľvek nezákonnému správne mu aktu, vrátane aktu v záležitostiach životného prostredia. Podľa § 1 zákona č. 554/2004 o správnom súdnom konaní, ombudsman môže konať iba vtedy, ak mu požaduje predkladateľ petície. Ak ombudsman spisov prípad na správny súd potom, ako sa navrhovateľ petície. Ak odmietnete, Súdny dvor zruší rozsudok.

Prokurátori

Podľa článku 1 § 4 správneho zákona č. 554/2004 verejný prokurátor má právomoc požiadať súd, aby zrušil jednostranné individuálne správne akty, ktoré porušujú práva, záujmy a legitímne záujmy osôb, ktoré začali žalobcovia vo veci samej na správnom súde. Prokurátor môže začať takéto konania iba s predchádzajúcou dohodou daná strana, ktorej práva, záujmy alebo sloboda bola porušená.

Ak sa prokurátor domnieva, že legitímny cieľ všeobecného záujmu bolo porušené správnym normatívneho aktu, môže pôsobiť proti nemu na správnom súde. V tomto prípade administratívne fungovanie verejnej služby by bola vážne narušená, môže tiež požiadať o vydanie príkazu ukladajúceho povinnosť zdržať sa určitého konania.

Prokurátor nemá žiadne iné osobitné právomoci vo veciach týkajúcich sa životného prostredia. Môže sťažovať trestné činy proti životnému prostrediu v súlade so zákonom.

Verejný orgán, ktorý vydal správny akt môže požiadať súd o zrušenie aktu vyvoláva účinky, a ak ho nemožno zrušiť Úrad. Súdny dvor preskúma zákonnosť aktov vydaných podľa tejto smernice, ako aj účinkov týchto aktov.

Neexistuje súkromné trestné stíhanie v Rumunsku.

Podľa článku 3 ods. 12 vládneho rozhodnutia Rady 57/2009, ktorým sa upravuje rozdelenie právomocí a fungovanie ministerstva životného prostredia, táto inštitúcia zabezpečuje kontrolu a dodržiavanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia, na vnútroštátnej úrovni, fyzických osôb a právnických osôb, a teda aj správnych orgánov.

Minister má smerom inšpekcie a kontroly na vykonávanie tejto úlohy.

Schopnosť ombudsmana, prokurátora požiadať Súdny dvor zrušiť nezákonné správne dokumenty boli opísané vyššie.

Prefekt môže napadnúť na súde aj o administratívnych rozhodnutiach prijatých miestne okresy, vykonávať kontrolu zákonnosti, ako všeobecnú právomoc.

VII. Aktívna legitímácia

1. Opis právneho postavenia pravidiel platné pre rôzne druhy postupov a rôznych aktérov. Opíšte, ako pojмами porušenie práva a dostatočný záujem atď. sa vykladá vo vašej krajine.
(použite tabuľku)

Aktívna legitímácia	Správne konanie	Súdne konanie
Jednotlivci	X	X
MVO	X	X
Iné právnické osoby	X	X
Ad hoc skupiny	X	X
Zahraničné MVO	X	X

Iné subjekty [3]#_ftn3	X	X
------------------------	---	---

Prokurátor, ombudsmanom a verejným orgánom podľa kapitoly VI bodu 2.

Verejný orgán môže pôsobiť ako akékoľvek iné osoby proti aktom, ktoré vydal iný verejný orgán, ak sú porušené práva alebo oprávnené záujmy. Správne orgány však sotva pomocou tejto právomoci.

Vládne nariadenie 195/2005 o ochrane životného prostredia tiež stanovuje, že environmentálne mimovládne organizácie majú aktívnu legitimitáciu pred súdom v prípadoch, ktoré majú za cieľ ochranu životného prostredia. Neexistujú žiadne osobitné pravidlá pre rôzne úrovne ochrany životného prostredia.

Súdnych konaní na správnych súdoch je predmetom noriem stanovených zákonom č. 554/2004 opísané vyššie. Súkromné fyzické alebo právnické osoby môžu napadnúť správny akt, odvoláva na oprávnený záujem verejnosti, pokiaľ ide o dôsledok porušenie práva jednotlivca alebo súkromný záujem.

Iné štátne inštitúcie či orgány majú aktívnu legitimitáciu, ako sa uvádza v kapitole VI.

Tie isté pravidlá platia pre aktívnu legitimitáciu fyzických osôb/MVO v procesoch EIA a IPPC, ako sa uvádza v kapitole V.

VIII. Právne zastúpenie

Právni zástupcovia zastupujú záujmy účastníka konania pred súdom. Právne zastúpenie nie je povinné v záležitostiach životného prostredia alebo v akejkoľvek záležitosti, s výnimkou trestných prípadov v súlade s Trestným poriadkom. V prípadoch trestnej činnosti, vrátane trestných činov proti životnému prostrediu, obvinený by musel byť zastúpený advokátom.

V súlade s novým zákonníkom pre občianskoprávne konanie, strany musia mať advokáta na druhom stupni.

V Rumunsku je čoraz viac právnikov, ktorí majú záujem na ochrane životného prostredia, keďže zabezpečuje určitý druh popularitu a uznanie advokáti. Je to veľmi potrebné, pretože uznanie akéhokoľvek druhu reklamy pre právnikov v Rumunsku je nezákonná.

IX. Dôkazy

Neexistujú žiadne osobitné pravidlá v záležitostiach životného prostredia. Podľa článku 13 zákona č. 554/2004 o správnom súdnom konaní, Súdny dvor nariadiť správny orgán, aby predložili všetky dokumenty, ktoré boli zohľadnené pri vydaní aktu, ktorého zrušenie sa žiadalo. Žalobca môže poskytnúť žiadny dôkaz na preukázanie tvrdenia: Dokumenty interrogatories, súdnicstvo, odborné znalosti a/alebo svedkom.

V občianskych a trestných konaniach Súdny dvor nemá povinnosť poskytnúť dokumenty donútiť žalovaný. Existuje však procesné nariadenie, ktoré umožní súdu domnievať sa, že strana, ktorá odmietla preukázať určité dokumenty, toto tvrdenie druhej zmluvnej strany len v občianskych veciach.

Dôkazy sa navrhujú účastníci konania na začiatku súdneho konania, bezprostredne po tom, ako všetky ostatné procesné námietky sa rozhodol súd. Súd môže nariadiť, aby dôkazy z vlastnej vôle, ak usúdi, že pravdivosť možno stanoviť podľa aktívnu úlohu Súdneho dvora. Táto úloha však uplatniteľné iba v občianskych prípadoch obmedzujú právo žalobcu previesť svoju vlastnú žalobu na súde. Dôkazy sa musia najprv povoliť a potom skutočne napadnúť na súde. Neexistujú žiadne rozdiely medzi občianske súdne konanie a správne konanie.

Avšak občianskeho súdneho poriadku má tri jurisdikcie: prvý súd, a obe odvolania. V prvom a v akýchkoľvek dôkazov o prvom odvolaní možno navrhnúť, aby Súdny dvor a súd povolí len dôkazy, ktoré sú užitočné pre prípad. V druhom odvolaní iba dokumenty môžu byť poskytnuté ako dôkaz. Samotné odvolacie konanie sa môže pripustiť len na obmedzené dôvody uvedené v občianskom zákonníku.

V rámci správneho konania je len prvý súd a jeden opravný prostriedok. V odvolaní možno iba dokumenty ako dôkaz, ale súd môže vec analyzovala vo všetkých aspektoch, kompenzovať chýbajúce odvolanie v tomto postupe.

Súdni znalci poskytujú právnu expertízu. Ich poplatky uhrádza strana, ktorá požiadala o odborné znalosti. Účastníci konania môžu súd požiadať, aby mohlo svojich expertov, ktorí sa budú podieľať na expertízu vykonanú súdneho znalca. Súd môže tiež nariadiť, aby sa odborné znalosti inštitútu alebo vykonáva špecializované laboratórium.

Ak nikto zoznamu súdnych znalcov sa vyžaduje špecializácia, potom môže súd nariadiť známych vedkyňa alebo osobou potrebné oblasti expertízy, ako profesor na univerzite. Týmito ustanoveniami sa upravuje občiansky súdny poriadok.

Pokiaľ ide o odborných záveroch experta, je súd povinný zohľadniť tieto závery. Súdny dvor však nemožno odhliadnuť od odborníkov, ak to bolo porušenie procesných pravidiel, pokiaľ ide o súdne znalosti alebo ak sa tieto závery v rozpore s predmetom daného prípadu.

Neexistujú žiadne rozdiely v správnom konaní a občianskom súdnom konaní a neexistujú žiadne osobitné ustanovenia týkajúce sa environmentálnych záležitostí týkajúcich sa justičných odborných znalostí.

Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého X.

Hlavným pravidlom je, že neexistuje supresívne účinko za všetkých okolností. Vo všetkých prípadoch musí mať Súdny dvor požiadal o zdržanie sa určitého konania. Účinky aktu sa pozastaví, len ak príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania je prijatý Súdny dvorom. Odvolanie proti rozhodnutiu súdu vydať príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa nepozastaví výkon tohto rozhodnutia.

V postupoch vyvlastňovania správne rozhodnutia sa vykonávajú okamžite. Vlastnícke právo sa prevádza zo súkromného vlastníctva štátu jednostranným správnym aktom bezprostredne za peniaze ponúknuté expropriator sú zasielané na bankový účet (súkromný vlastník mohol získať peniaze, iba ak neprijíma právne kroky proti expropriator žiadajú viac finančných prostriedkov). Súdny príkaz ukladajúci povinnosť pozastaviť s cieľom tohto presunu je neprípustné za vyvlastnenie podľa zákona č. 255/2010.

Ostatné administratívne akty vyvolávajú účinky aj bez ohľadu na žalobu o neplatnosť na súde. Jediným odkladný účinok je zdržanie sa určitého konania.

Zdržanie sa je možná tak v správnom konaní, ako aj občiansky súdny poriadok.

V správnom konaní o súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa týka iba pozastavenie účinkov jednostranným správnym aktom.

V občianskom súdnom konaní, súd môže vydať súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa na zabezpečenie ochrany práva, s cieľom predísť bezprostrednému škodám a odstrániť prekážky výkonu súdnych rozhodnutí. Príkaz sa poskytuje iba v naliehavých prípadoch a len počas obmedzeného časového obdobia.

Podľa článku 14 zákona 554/2004 o správnom súdnom konaní, môžete požiadať o súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa ihneď po podaní správnej sťažnosti verejnemu orgánu, ktorý vydal akt, pred predložením Súdnemu dvoru žiadosť o zrušenie tohto aktu.

Podľa článku 15 zákona 554/2004 o správnom súdnom konaní, predbežné právne opatrenie možno tiež žiadali, ako aj zrušenie žiadosti alebo prostredníctvom samostatnej žiadosti, ktorú je možné zaviesť dovtedy, kým Súd prvého stupňa v rámci zrušenia aktu.

Musíte preukázať, že vec je opodstatnená a že bez súdneho príkazu ukladajúceho povinnosť zdržať sa určitého konania by bola spôsobená.

V občianskom súdnom konaní Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa poskytuje v naliehavých prípadoch a na obmedzený čas, ako je opísané vyššie.

V správnom poriadku a občianskeho súdneho poriadku odvolanie možno podať do 5 dní písomné rozhodnutie Súdného dvora.

XI. O trovách

1. Aké sú kategórie nákladov, ktoré vzniknú žiadateľovi pri získavaní prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia? (5 až 10 vety)

Kategórie nákladov sú:

- Súdny poplatok
  - Odmena advokáta
  - Odmena súdneho znalca
  - Náklady na druhú stranu podľa platí strana, ktorá prehrá spor“
2. Uvedte odhad súdnych poplatkov (poplatok za založenie veci na súd, v rôznych typoch konaní) a poplatok za odvolanie platné vo vašej krajine. (3 až 5 vety)

Súdny poplatky sú regulované prostredníctvom mimoriadneho vládneho nariadenia č. 80/2013.

Poplatok za správny súd sa pohybuje približne od 11 EUR (50 RON) a 66 EUR (300 RON).

Poplatky na občianskoprávných súdov sú stanovené podľa hodnoty sporu. Existuje niekoľko kritérií uvedených v určitých hodnot stanovených zákonom.

- ak prípad spadá pod 111 EUR (500 RON), súdny poplatok predstavuje 8 %, ale nie menej ako 4 EUR (20 RON)
- Ak vec patrí medzi rokmi 111.1 (501 RON) a 1 111 EUR (5000 RON), poplatok súdu je 8 EUR (40 RON) plus 7 % pre sumu vyššiu ako 111 EUR (500 RON);
- ak patrí medzi 1 111 EUR (5000 RON) a 5 555 EUR (25000 RON), poplatok súdu je 78 EUR (355 RON) plus 5 % pre sumu vyššiu ako 1 111 EUR (5000 RON);
- Ak je medzi 5555 a 1 EUR (25001 RON) a 11 111 EUR (50000 RON), poplatok súdu je 301 EUR (1355 RON) plus 3 % pre sumu vyššiu ako 5 555 EUR (25000 RON)
- Ak je medzi 11111 a 1 EUR (50001 RON) a 55 555 EUR (250000 RON) súdneho poplatku je 467 EUR (2105 RON) plus 2 % pre sumu vyššiu ako 11 111 EUR (50000 RON)
- vyššia ako 55 555 EUR (250000 RON) – 1 356 EUR (6105 RON) plus 1 % pre sumu vyššiu ako 55 555 EUR (250000 RON)

Poplatok za odvolanie ako druhý stupeň právomoci je polovica poplatku za prvý súd, ale nie menej ako 4 EUR (20 RON):

Poplatok za odvolanie ako tretí stupeň právomoci poplatok je 22 EUR (100 RON) kasačné dôvody upravené v § 488 ods. 1 bodoch 1 až 7 nového občianskeho súdneho zákonníka. Ak sa napríklad neopieral o dôvody, ktoré súviseli napríklad uplatnenie hmotného práva v prípadoch, ktoré sa dajú ohodnotiť peniazmi, súdny poplatok predstavuje 50 % z čiastky zaplatenej v prvý súd, avšak najmenej 22 EUR (100 RON). V prípadoch, keď nie je možné ohodnotiť peniazmi poplatok súdu je 22 EUR (100 RON).

Ak je odvolanie podané proti rozhodnutiu súdu o:

- pozastavenie súdnych konaní, poplatok je 4 EUR (20 RON)
  - Zrušenie konania, pretože poplatok súdu nebola zaplatená, alebo iných prípadov, v ktorých prípade nebolo súdené, poplatok súdu je 11 EUR (50 RON).
3. Uvedte odhadované poplatky pre znalcov a honoráre právnych zástupcov a iných kategórií poplatkov typické v záležitostiach životného prostredia. (10 viet)

Podľa kancelárie Grimshaw však neexistuje žiadne kritérium na odhad poplatok experta alebo poradcu. Poplatok za experta, bola približne 2 000 EUR, a poplatok za advokáta, ktorý nepracuje pre environmentálne mimovládne organizácie, predstavuje najmenej 1 000 EUR.

Veľmi málo advokáti pracujú v mimovládnych organizáciách, aby prístup k právnikom je veľmi ťažké.

4. Aké sú náklady na súdny príkaz/predbežné opatrenie? Je poskytnutie kaucie/prísľubu náhrady škody potrebné? (3 viet)

Poplatok sa vzťahuje na zdržanie sa určitého konania v občianskoprávnom súde je 4 EUR (20 RON), ak nie je ohodnotiť peniazmi. Ak je poplatok súdu je ohodnotiť peniazmi, poplatok je 11 EUR za predpokladu, že hodnota je nižšia ako 444 EUR (2000 RON) a 44 EUR (200 RON), ak hodnota je vyššia ako 444 EUR (2000 RON). Neexistuje žiadna záloha potrebná.

Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania v správnych nespomína, preto by sa mali vzťahovať články 27, ktorá odkazuje na akékoľvek iné prípady, ktoré nemôžu byť peňažne oceniť. V takýchto prípadoch je súdny poplatok vo výške 4 EUR (20 RON).

5. Sa „platí strana, ktorá prehrá spor“ prednosť? Ako je uplatňovaná súdmi? Aké sú výnimky v prípade, že toto pravidlo sa neuplatňuje? (5 až 10 vety)

Zásady „kto prehrá, platí vždy, keď druhá zmluvná strana požaduje, aby náklady, ktoré musel podporu počas skúšania. Ak druhá zmluvná strana nepožiadala o takéto náklady potom zásada neuplatní. Súdny dvor môže nahradiť iba časť nákladov, ak vaša žiadosť bola prijatá a časti zamietnuť. V tomto prípade by Súdny dvor mohol kompenzovať náklady, takže jedna strana zaplatí zvyšnú časť alebo celú sumu, ak by nič kompenzovať.

XII. Mechanizmy finančnej pomoci

1. Súdny môžu stanoviť výnimky z procesných nákladov, poplatkov, poplatkov za začatie konania, zdanenie nákladov atď. vo veciach týkajúcich sa životného prostredia? Aké sú podmienky? (10 viet)

Právnu pomoc možno poskytovať podľa mimoriadneho vládneho nariadenia č. 51/2008, ktoré je uplatniteľné len v občianskoprávných veciach:

- Odmena advokátovi;
- Odmena znalca alebo tlmočník;
- Odmena súdneho exekútora;
- Dvor audítorov – oslobodenia, zníženia poplatkov, odklady, omeškania;

Maximálna suma poskytnutej právnej pomoci v jednom roku môže byť rovná 10 minimálnym hrubým platom v roku, kedy ste podali žiadosť o právnu pomoc.

Právnu pomoc možno poskytnúť, ak váš stredne čistý príjem na rodinu v posledných dvoch mesiacoch od podania žiadosti o právnu pomoc bola podaná v 300ron (približne 70 EUR). V takomto prípade sa poplatky sa budú plne uhrádzať zo strany štátu.

Ak sú príjmy za sumu vo výške približne 145 EUR, poplatky budú 50 % podporované štátom.

Mimoriadne vládne nariadenie č. 80/2013 sa zaviedla možnosť, že právnické osoby majú nárok na právnu pomoc pre Súdny dvor (oslobodenia, zníženia poplatkov, odklady, omeškania), ak:

- Súdny poplatok predstavuje viac ako 10 % priemerný čistý príjem za posledných 3 mesiacov;
- Právny subjekt je za zrušenie alebo likvidácia alebo je tovar zaistený;
- Súdny dvor analyzuje celkovú ekonomickú a finančnú situáciu, zastáva názor, že výška súdneho poplatku by nepriaznivo ovplyvnili činnosť právnickej osoby;

XIII. Včasnosť

V závislosti od typu rozhodnutí, existujú rôzne lehoty stanovené zákonom. Odpoveď musí byť predložený do 30 dní podať návrh alebo správny orgán formou administratívnej sťažnosti. Správny akt musí byť vydaný do 30 dní. Ak orgán na toto obdobie neprijala žiadne rozhodnutie, akt sa považuje za automaticky vydaný príslušným orgánom. Toto pravidlo sa neuplatňuje na prípady v oblasti environmentálnych povolení. Nie sú stanovené žiadne termíny na vydanie povolenia. Na IAK, ak príjemca projektu neobsahuje všetky informácie potrebné na vydanie environmentálneho povolenia do dvoch rokov odkedy sa podala pôvodná žiadosť, potom sa žiadosť o environmentálne povolenie sa zamietne.

Neexistujú žiadne sankcie voči orgánom verejnej správy za omeškanie pri vydávaní rozhodnutí určených v právnych predpisoch.

V súlade s článkom 22 zákona 544/2001 príslušný súd môže zaviazat' verejný orgán alebo inštitúciu, aby poskytla požadované informácie a poskytnúť náhradu škody.

Neexistujú žiadne osobitné predpisy pre lehoty súdnych konaní v záležitostiach životného prostredia.

Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa na správnom súde mohlo prejednať na súde prvého stupňa veku dva mesiace až jeden rok a na ďalších dvoch mesiacov až jedného roka. Zákon uvádza, že tieto prípady sú naliehavo nutné a mali by byť súdení.

Súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa na občianskoprávny súd musí byť súdená bezodkladne. Rozhodnutie by sa malo doručiť do 24 hodín a písomné rozhodnutie by sa malo uviesť do 48 hodín od bolo rozhodnutie vynesené.

Zrušenie žiadosti na prvom stupni by mohlo trvať najmenej dva roky a tá istá na odvolanie. Oznámenie dotknutej osobe písomné rozhodnutie trvá veľmi dlho. Kým bude oznámené, nemožno podať odvolanie.

Po súdnictve výskumu sa vydania rozhodnutia by sa mohli odložiť o 7 dní, niekoľkokrát. Neexistuje žiadne nariadenie týkajúce sa toho, koľkokrát môže súd odložiť splnenie rozhodnutia. Písomné rozhodnutie by sa malo doručiť do 30 dní. Tento pojem je iba odporúčaním pre sudcov.

Nie sú stanovené žiadne lehoty, v ktorých musí súd vyniesť rozsudok.

Neexistujú žiadne sankcie voči súdom za omeškanie pri vydávaní rozhodnutí určených v právnych predpisoch. To môže spoľahnúť na hodnotenie sudcov, ak je dokázané, že nemajú primeranú motiváciu k nerešpektovaniu podmienok. Disciplinárna zodpovednosť sudcov.

XIV. Ďalšie otázky

Environmentálnych povolení sú administratívne akty možno napadnúť na správnych súdoch po ich vydaní. Keďže verejný, treťou stranou v týchto prípadoch verejnosť môžu podať administratívnu sťažnosť do 6 mesiacov od času, keď zistí verejnosť o existencii zákona. Sťažnosť možno podať Súdnemu dvoru, keďže odpoveď do 6 mesiacov od správneho orgánu alebo by bola doručená.

Informácie v záležitostiach životného prostredia nie je dobre štruktúrovaná. Na internetových stránkach Agentúry pre ochranu životného prostredia nie sú organizované pre každý projekt, ale podľa hlavných kategórií: environmentálnych správ, environmentálnych povolení, verejné oznámenia atď., takže ak chcete získať informácie pre jeden projekt musíte vyhľadávať vo všetkých dokumentov patriacich do kategórie stovky ďalších projektov. Tento sektor informáciám v záležitostiach životného prostredia veľmi zložitú ich určiť. Neexistujú dobre organizované databázy s projektmi posudzuje alebo ktoré boli hodnotené v predchádzajúcich rokoch. Toto sú internetové stránky všetkých agentúr pre ochranu životného prostredia v krajine: <http://www.anpm.ro/>

Neexistuje alternatívne riešenie sporov (ARS) v Rumunsku prístupné pre verejnosť vo veciach týkajúcich sa životného prostredia. Avšak zákon č. 192/2006 o mediácii môže uplatniť.

Mediáciu upravuje zákon č. 192/2006 a zákon 115/2012. Počnúc 2012. októbra 12, v občianskych, obchodných a trestných veciach (rodinné právo, ochrana spotrebiteľa, susedských vzťahov, odbornej zodpovednosti, občianskej prípadov v hodnote do 11 111 EUR a v trestných veciach v prípade trestných činov, ktoré sa vyšetrujú iba v prípade predchádzala sťažnosť), informácie o výhodách mediácie, je povinné.

XV. Postavenie cudzincov

Nediskriminácia je upravený vládny výnosom č. 137/2000.

Neexistujú osobitné antidiskriminačné klauzuly v procesných pravidlách, ale nie občanov hovoriacich rumunsky, majú právo na tlmočníka a preklad dokumentov.

Článok 16 rumunskej ústavy a článok 4 ods. 1 zákona č. 303/2004 zaväzujú sudcov a prokurátorov s cieľom zabezpečiť rovnosť pred zákonom a rovnaké zaobchádzanie so všetkými účastníkmi súdneho konania bez ohľadu na ich štatút.

Tlmočník musí umožniť súdu, ak zmluvná strana nemôže vyjadrovať rumunčina. Odporca má právo, v trestnom konaní využívať jeho materinského jazyka.

Zmluvná strana, ktorá má v úmysle použiť určité dokumenty na preukázanie tvrdenia, súd musí zaplatiť za potrebné preklady. Preklad musí byť vykonané v rumunskom jazyku súdu a druhému účastníkovi.

Vláda podporuje takéto náklady v záležitostiach životného prostredia iba na základe právnej pomoci núdzové vládneho nariadenia 51/2008.

Pokiaľ ide o trestné veci, zmluvné strany, ktoré nehovoria alebo nerozumejú rumunské právo bezplatne vziať na vedomie spis, ústne sa vyjadriť a predložiť závery Súdnemu dvoru prostredníctvom tlmočníka.

XVI. Cezhraničné prípady

Neexistujú žiadne osobitné procesné pravidlá vo veciach, ktoré zahŕňajú environmentálne otázky v inej krajine. Ak verejnosť zo susednej krajine chce otvoriť konanie v Rumunsku buď správny orgán alebo spoločnosť, musí verejnosť dodržiavať rumunské procesné pravidlá. Rumunsko ratifikovalo Dohovor z Espoo, takže konaniach, ktoré upravuje dohovor z Espoo sa bude uplatňovať v prípade projektov a plánov spadajúcich pod Espoo a protokol o SEA.

Rumunské právne predpisy nikoho nemožno považovať za verejnosť.

Nariadenie aktívnej legitímácie bolo opísané v kapitole IV, V, VII.

Na záver, ak odpovedáte ako mimovládna organizácia alebo jednotlivec budete mať možnosť prejsť na rumunských súdoch proti environmentálnym škodám, ako zainteresovanej verejnosti. O právnej pomoci, ak ste občanom EÚ, máte právo na takéto žiadosti podávali. Podľa vládneho núdzového nariadenia 51/2008 s výnimkou právnej pomoci uvedenej v kapitole XII, občania EÚ môžu požiadať aj právnu pomoc:

- Tlmočnicke náklady;
- Preklady dokumentov;
- Cestovanie do Rumunska, ak vaša prítomnosť je povinná;

Pokiaľ ide o aktívnu legitímáciu v konaní o nariadení predbežného opatrenia a zdržanie sa určitého konania sú opísané v predchádzajúcich kapitolách. Neexistujú žiadne iné osobitné ustanovenia zákona.

ROZSUDOK

[1] *Hodnotenie environmentálneho dopadu*

[2] *Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania*

Toto je strojový preklad obsahu. Vlastník tejto webovej lokality nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za kvalitu strojového prekladu.

Posledná aktualizácia: 14/09/2016